

การวิจัย: วิธีสอนภาษาอังกฤษ

Research: Teaching Methods in English

พระชัยพงษ์ สุรปัญญา¹, พระสุวิจักขณ์ โชติวโร², พัชรินทร์ โลหา³, ราชนภ บรหาร⁴

Phra Chatsaphon Surapanyo¹, Phra Suwichakn Chotiwaro², Pattharin Loha³, Rarchanok Banhan⁴

^{1,2}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

^{1,2}Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Buriram Buddhist College, Thailand.

³มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

³Kalasin University, Thailand.

⁴โรงเรียนบ้านหลักร้อย

⁴Banlakroi School, Thailand.

¹Email: Surapanyo@hotmail.com

Received October 21, 2020; Revised November 8, 2020; Accepted December 5, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีระบบ จึงมักนำมาใช้เป็นกระบวนการพัฒนา หรือแก้ปัญหา และใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนให้คุณภาพ ซึ่งส่วนหนึ่งออกมาในลักษณะวิธีสอน โดยเฉพาะการสอนภาษาอังกฤษที่ต้องใช้วิธีสอนที่เหมาะสมต่อการสอนทักษะภาษาอังกฤษด้านนั้น ๆ บทความวิชาการนี้ จึงกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการวิจัย วิธีสอนภาษาอังกฤษ และขั้นตอนสอนของวิธีสอนนั้น ๆ เพื่อเป็นหลักการและแนวทางแก่ผู้สอนภาษาอังกฤษตั้งนั้น จึงสรุปได้ว่า การพึงใช้วิธีการแสดงละครและเกม การพูดใช้วิธีสถานการณ์จำลองและโครงงาน การอ่านใช้วิธีผังกราฟิกและ SQ4R และการเขียนใช้วิธี CIRC และ 4MAT ทั้งนี้ แต่ละวิธีสอนจะมีขั้นตอนการสอนตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดกิจกรรม และแต่ละวิธีจะมีความเฉพาะของวิธีนั้น ๆ

คำสำคัญ: การวิจัย; ภาษาอังกฤษ; วิธีสอน

Abstract

Research is a systematic educational process. It has been, thus, used as development procedure or problem-solving and as a tool to develop the effective teaching and learning. Teaching methods, particularly English Language Teaching, are parts of it and are applicable to the English language pedagogy. The objectives in this article are, therefore, determined to study, analyze, and synthesize the body of knowledge of research on English teaching methods and teaching procedure for English teachers. It can be, thus, concluded that drama performance and game are for listening, simulation and project-based activity are for speaking, SQ4R method and graphic organizer are for reading and CIRC and 4MAT methods are for writing. However, each method has its own specific steps from the beginning to the end of activity.

Keywords: Research; English; Teaching Methods

บทนำ

วิธีการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ในยุคปัจจุบันได้อาศัยวิธีของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เรียกว่าวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) ที่ได้ให้การยอมรับว่าเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ ที่มีระเบียบแบบแผนสมบูรณ์ที่สุด โดยวิธีนี้มีขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนตั้งปัญหา (Problem) ขั้นตอนสมมติฐาน (Hypothesis) ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection of data) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of data) และขั้นสรุปผล (Conclusion) วิธีการที่มีระบบระเบียบนี้ ทุกคนรู้จักกันเป็นอย่างดีในชื่อเรียกว่า การวิจัย (Research) เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาข้อสรุป และทฤษฎีต่าง ๆ (Best and Kahn, 1993) มีเป้าหมายในการแก้ปัญหา และนำผลไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาสิ่งต่างๆ เช่น พัฒนาการทำงาน พัฒนาผู้เรียนพัฒนาผู้สอน พัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น (สมทรง อัครกุล, 2537, พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

การวิจัยจึงถือว่ามีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ดังนั้น การวิจัยกับการเรียนการสอนจึงไม่สามารถแยกขาดออกจากกันได้ เป็นเงาค่อยติดตามพัฒนา ประกันคุณภาพการศึกษา และเป็นเครื่องมือตรวจสอบ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (มาเรีนองเฉลิม, 2560) การวิจัยการเรียนการสอน เป็นการแสวงหาความรู้ ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเรียนการสอน โดยผ่านการอธิบายของนวัตกรรม หรือวิธีสอน ทั้งนี้ ผู้สอนต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องบนพื้นฐานของหลักการ แนวคิด เหตุผล และทฤษฎีทางการศึกษา เพื่อมาใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนบนพื้นฐานการเรียนที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ จึงถือเป็นปัญหาของผู้สอนในการเลือกวิธีสอน หรือสื่อการเรียนการสอน หรือนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างไร (Evertson and Weintin, 2006, McNally and Blake, 2010) เพื่อให้ผลของการสอนมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะวิธีสอนด้าน

ภาษาอังกฤษ ผู้สอนควรเลือกเนื้อหาที่มีความยากง่ายให้เหมาะสมกับระดับชั้น บรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการร่วมกิจกรรม รวมถึงวิธีสอน หรือยุทธวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ การเรียนรู้ของผู้เรียนมีคุณภาพสูงขึ้น และการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยส่วนรวม ฉะนั้นแล้ว ภาระของผู้สอนในลักษณะอย่างนี้ ย่อมจะเป็นการกระทำ เพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนการสอนผ่านการวิจัย และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบที่แท้จริง (สุภัทรา อักษรนุเคราะห์, 2532, ประสาท เนืองเฉลิม, 2560, Brown and Glasner, 1999)

บทความวิชาการเรื่องนี้ ผู้เขียนจึงมีเจตนาที่จะนำเสนอองค์ความรู้ทางการวิจัยและวิธีสอนภาษาอังกฤษ โดยผ่านการศึกษาค้นคว้า และประสบการณ์ของผู้เขียนมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ทางการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ระเบียบวิธีการศึกษา

บทความวิชาการเรื่อง การวิจัย: วิธีสอนภาษาอังกฤษ เป็นบทความเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย วิธีการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จากแหล่งข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ในส่วนที่เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของวิธีการสอนนั้น ๆ โดยผู้เขียนได้นำเสนอในข้อมูลส่วนลำดับถัดไป

การวิจัย

การวิจัย (Research) มีรากศัพท์มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า Re+Cerchier สามารถแปลได้ว่าการค้นหาซ้ำ ๆ เป็นการค้นหาคำตอบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าสิ่งที่ค้นหานั้นได้ข้อเท็จจริงในเรื่องค้นคว้าอย่างถ่องแท้ และถูกต้อง ทั้งนี้คำว่าวิจัยในภาษาอังกฤษ สามารถแยกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ คำว่า Search แปลเป็นภาษาไทยได้ว่าการค้นหา เมื่อนำคำว่า Re ที่เป็นอุปสรรคมาใส่ข้างหน้าคำว่า Search ได้คำเต็มว่า Research ทำให้มีขอบเขตกว้างมากยิ่งขึ้น แปลได้ว่า ทำซ้ำ ทำแล้วทำอีก ค้นคว้าซ้ำแล้ว ซ้ำอีก การค้นหาซ้ำ หรือการสืบค้นใหม่ หากจะพูดให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า เป็นการค้นหาคำตอบโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม และน่าเชื่อถือ (สมบูรณ์ ดันยะ, 2558, ประสาท เนืองเฉลิม, 2560)

คำว่า การวิจัยที่ตรงกับคำ RESEARCH ข้างต้น สามารถนำแต่ละตัวอักษรมาแยกอธิบายเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของการวิจัยอย่างลุ่มลึก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, ประสาท เนืองเฉลิม, 2560) ดังนี้ 1) R = Recruitment and relationship หมายถึง การวิจัยต้องเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง และเป็นการศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกันของสิ่งเหล่านั้น 2) E = Education and efficiency หมายถึง การวิจัยเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ได้ให้ความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ 3) S = Science and stimulation หมายถึง การวิจัยต้องเป็นระบบ สามารถอธิบายได้ ตรวจสอบได้ และกระตุ้นให้เกิดการริเริ่มในเรื่องต่าง ๆ 4) E = Evaluation and environment หมายถึง การวิจัยสามารถช่วย

ให้ประเมินปัญหาที่มีอยู่แล้ว และสามารถแสวงหาประโยชน์ไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาสภาพที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น 5) A = Aim and attitude หมายถึง การวิจัยที่ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และต้องการผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย 6) R = Result หมายถึง ผู้วิจัยต้องยอมรับผลการวิจัยที่ได้มาด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่เป็นระบบ 7) C = Curiosity หมายถึง การวิจัยเกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ ผู้ที่ทำวิจัยต้องมีคุณสมบัติที่อยากรู้อยากเห็น จึงสามารถทำวิจัยเพื่อขยายวงวิทยาการได้ และ 8) H = Horizon หมายถึง การวิจัยช่วยขยายขอบเขตความรู้ของมนุษย์ให้กว้างขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า RESEARCH มีความหมายครอบคลุมในวงกว้าง สรุปคำสำคัญสั้น ๆ ให้เข้าใจได้ง่าย คือ เป็นระบบใช้ประโยชน์ได้ เป็นเหตุเป็นผลพัฒนาให้ดีขึ้น มีเป้าหมายชัดเจน ยอมรับผลที่ได้และได้องค์ความรู้ใหม่ ๆ

การวิจัยยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ขอบเขต ข้อจำกัดของการวิจัยที่แตกต่างกันออกไป ตามมุมมองของแต่ละคน ดังที่ สุจิตรา บุญรัตพันธ์ (2535) ได้ให้ความหมายของการวิจัยว่าเป็นการค้นคว้าหรือการศึกษาหาคำตอบอย่างละเอียดรอบคอบต่อประเด็นคำถามที่กำหนดขึ้นไว้แล้ว นอกจากนั้น การวิจัยยังหมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง คำหาคำตอบ หรือการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติอย่างเป็นระบบ แบบแผน โดยกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการทราบ หรือคำถามไว้อย่างชัดเจนในการหาคำตอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุป กฎเกณฑ์ หรือทฤษฎีต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2535, ชิดชนก เชิงเซาว์, 2539, ปทุม ฤกษ์กลาง, 2553, Best & Kahn, 1993) คำตอบที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องต่อปัญหาที่ตั้งไว้สามารถอ้างอิงได้ทั่วไป (ณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์, 2551, ปทุม ฤกษ์กลาง, 2553) นอกจากนั้น กระบวนการและคำตอบที่ได้กล่าวมาข้างต้น มาเรียม นิลพันธุ์ (2554) มองว่า คำตอบที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้แก้ปัญหา พัฒนาองค์ความรู้ได้

จากองค์ความรู้ข้างต้น สรุปความหมายของการวิจัยให้ครอบคลุมได้ว่า การวิจัยเป็นกระบวนการวิธีการศึกษาหาความรู้อย่างมีระบบแบบแผน โดยอาศัยวิธีการที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ต้องการและการแก้ปัญหาได้

วิธีสอนภาษาอังกฤษ

1. วิธีสอน

วิธีสอน ถือเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์จากองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน มีผู้เรียน บรรยากาศการเรียน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศในชั้นเรียน (สุภณิดา พัฒธร และคณะ, 2557) ดังนั้น ก่อนจะทำความเข้าใจวิธีการสอน ควรรู้จักกับการจัดการเรียนการสอนก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิธีสอนต่อไป

Hough and Duncan (1970) ให้นิยามการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกิจกรรมของบุคคลที่มีหลักการ และเหตุผล ผ่านกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้บุคคลอื่นเรียนรู้และเกิดความดีงาม ฉะนั้น เห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถทำได้โดยผ่านสิ่งเหล่านี้ 4 ประการ

ได้แก่ 1) หลักสูตร (Curriculum) การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชา และการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม รวมถึงครอบคลุมไปถึงว่า หลักสูตร คือ แผนสำหรับการเรียนรู้ (Taba, 1962) วิชาที่สอน มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน โดยโรงเรียน จัดให้แก่ผู้เรียน ทั้งที่เป็นทางตรงและทางอ้อม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537, Beauchamp, 1981) เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตรงตามคำสั่งความต้องการ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559) 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) เป็นการเลือกวิธีสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3) ด้านการวัดผล (Measuring) เป็นการเลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและวิเคราะห์ผลได้ และ 4) ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluation) เป็นความสามารถของผู้สอนในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้ Hills (1982) มองว่าการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการ ให้การศึกษาแก่ผู้เรียน โดยอาศัยการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้วยเหตุผลที่ข้างต้น ทำให้เห็นว่าวิธีสอน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น จึงควรทำความเข้าใจในลำดับต่อไป

วิธีการ โดยความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้กำหนดไว้ว่า วิธีปฏิบัติตามหลักการ เป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ เช่น วิธีการสอนภาษาอังกฤษมีหลายวิธี ครูใช้วิธีการสอนหนังสือในห้องเรียน ฯลฯ ส่วนคำว่า สอน หมายถึง บอกวิชาความรู้ให้ ยกตัวอย่าง เช่น อาจารย์สอนหนังสือนิสิต โดยการแสดงให้เข้าใจด้วยวิธีบอก หรือทำเป็นตัวอย่าง สอนทำงานบ้าน สอนทำอาหาร อาจารย์สอนนักศึกษาทำวิจัย เป็นต้น ดังนั้น จึงสามารถให้นิยามได้ว่า วิธีสอน เป็นการบอกให้รู้ถึงวิธีการปฏิบัติ ที่มีหลักการ มีขั้นตอน มีระเบียบ วิธีสอน ยังมีนักวิชาการด้านการศึกษาค้นหนึ่ง คือ ทิศนา แคมมณี (2560) เขียนไว้ในหนังสือ ศาสตร์การสอนว่า วิธีสอน หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบ และขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้นๆ นอกจากนี้ Redden and Ryan (1942) ได้มองกว้างออกไปอีกว่า วิธีสอนมีความเป็นระบบแล้ว ครูยังใช้ เป็นวิธีให้การศึกษากับผู้เรียน เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่ตนเองปรารถนา

2. วิธีสอนการสื่อสารภาษาอังกฤษ

วิธีสอนการสื่อสารภาษาอังกฤษนี้ ผู้เขียนแบ่งย่อยออกเป็นวิธีสอนการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยแต่ละประเด็นได้ศึกษา ค้นคว้างานวิจัยที่ได้พัฒนาภาษาอังกฤษของผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ว่าแต่ละด้านใช้วิธีสอนอะไร วิธีสอนนั้นมีขั้นตอนอย่างไร จะเสนอจำนวน 2 วิธีสอนในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 วิธีสอนการฟังภาษาอังกฤษ

2.1.1 วิธีสอนการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้การแสดงละคร

การแสดงละคร หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่สมมติ (Let's pretend) เป็นการประยุกต์เอา ศิลปะการแสดงมาใช้ในการเรียนภาษา ด้วยการเลียนแบบ และการแสดงท่าทาง ให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้สึก ลักษณะนิสัยของตนเอง หรือบุคคลอื่น ตามสถานการณ์ที่สมมติหรือจินตนาการขึ้น เป็นการจัดเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนก่อนที่จะได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง การทำกิจกรรมสามารถทำตาม

ลำพัง หรือรวมกิจกรรมกับผู้อื่น อาจแสดงไปตามที่ได้ควบคุมคำพูด เนื้อเรื่องจากครู หรือคิดสร้างสรรค์เอง วิธีใดก็ตาม ผู้เรียนต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย โดยต้องรู้ว่าควรมีคำพูด และการแสดงอย่างไร เพื่อให้การสื่อสารนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Holden, 1981) ส่วน Maley and Duff (2005) ได้กล่าวไว้ มีหลายประเด็นที่สอดคล้องกับที่เสนอมานี้ข้างต้น แต่ได้มองเพิ่มอีกว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสามารถ โดยธรรมชาติของทุกๆ คน ที่จะเลียนแบบ ล้อเลียน และแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ออกมาด้วยท่าทาง การทำกิจกรรมแต่ละคนจะนำเอาชีวิต ภูมิหลังที่แตกต่างกันมารวมกันไว้ แล้วจึงแสดงออกมาอย่างมีชีวิตชีวา ทั้งนี้การแสดงละครไม่ได้หมายถึง ความเชี่ยวชาญด้านการแสดงต่อหน้าผู้ชมละคร แต่คุณค่าจะขึ้นอยู่กับว่าได้สมมติ หรือจินตนาการ และไม่ได้ให้ความสำคัญว่าใครเป็นตัวเอก แต่จะให้ความสำคัญกับสิ่งที่ตัวละครเหล่านั้นได้นำสิ่งใดออกมาจากจินตนาการของตนเองผ่านการพูดภาษา (Maley and Duff, 1984) การเรียนผ่านการแสดงละครจะช่วยให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย เป็นการเรียนอย่างมีความหมาย (รัตนชัย เอี่ยมพิทักษ์พร, 2545) การจัดกิจกรรมการแสดงละครผู้สอนต้องเข้ามาร่วมในกิจกรรมด้วย โดยที่ รัตนชัย เอี่ยมพิทักษ์พร (2545) ทิศนา แคมมณี (2560) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ และผู้สอน ควรสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความสุข สนุกสนาน ผ่อนคลาย และช่วยเหลือผู้เรียนทำกิจกรรมด้วย จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การแสดงละคร เป็นกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการพูดภาษาอังกฤษ โดยผ่านการแสดงละครตามบทบาทที่ตนเองได้รับอย่างสนุกสนาน ได้ปฏิสัมพันธ์กัน การเรียน บทพื้นฐานความรู้ของแต่ละคน และผู้สอนช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนที่ดี

ขั้นตอนการสอนของการแสดงละคร โดยมีนักวิชาการ เช่น Davies (1990) ได้เสนอไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นเสนอเนื้อหา ขั้นฝึก ขั้นฝึกเพิ่มเติม และขั้นฝึกอย่างอิสระ Holder (1981) ได้เสนอไว้ 5 ขั้นตอนเช่นกัน ได้แก่ ขั้นการเสนอความคิด ขั้นการอภิปรายภายในกลุ่ม ขั้นการฝึกซ้อมภายในกลุ่ม ขั้นการแสดง และขั้นการอภิปรายผล และรัชฎาภรณ์ จันทรอุตม (2552) เสนอไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทำความเข้าใจกับบท ขั้นการฝึก ขั้นการใช้ภาษา ขั้นการประเมินผล และขั้นการแสดงและการได้เรียนรู้ จากสิ่งที่ผิดพลาด จากขั้นตอนการแสดงละครที่เสนอไว้ ผู้เขียนจะได้สังเคราะห์ขั้นตอน ได้ดังนี้

1. ข้อเสนอความคิด ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน และอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงละคร ครูเสนอบทละคร หรือบทพูด พร้อมทั้งแบ่งกลุ่ม และจัดบทบาทนักเรียนภายในกลุ่ม
2. ขั้นฝึกซ้อม ผู้เรียนฝึกซ้อมบทละครตามที่ตนเองได้รับบทบาท โดยเป็นกลุ่มและจับคู่ เพื่อฝึกออกเสียงคำศัพท์ บทสนทนา ท่าทาง ความรู้สึก อารมณ์ ครูคอยแนะนำนักเรียนเพื่อให้การฝึกซ้อมมีความสมบูรณ์ จนผู้เรียนพร้อมที่จะแสดงละคร
3. ขั้นแสดงละคร ผู้เรียนแสดงละครเป็นกลุ่มตามที่ได้ฝึกซ้อมให้คนอื่นได้ชม
4. ขั้นอภิปรายผล ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายการแสดงของแต่ละกลุ่ม สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการแสดง ทั้งข้อดีและข้อเสีย เสนอแนวทางการปรับปรุงการแสดงให้สมบูรณ์ขึ้น

2.1.2 วิธีสอนการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้เกม

เกม หมายถึง กิจกรรมการเล่นที่ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน พัฒนาด้านร่างกาย และสติปัญญา กิจกรรมจะมีลักษณะของการแข่งขัน โดยที่ผู้เล่นอาจจะเล่นเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม การแข่งขัน แต่จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การแข่งขัน เมื่อสิ้นสุดการแข่งขันจะมีการตัดสินแพ้ และชนะกิจกรรมการเล่น สามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรม (ลลิตา อุ๋นทอง, 2550, วารุณี ะปาน, 2559) เกมยังเป็นกิจกรรมการเล่นทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อทดสอบ และเสริมสมรรถภาพ ทางภาษา โดยดำเนินการตามจุดหมาย กฎเกณฑ์ กติกา นอกจากนั้น ยังเป็น การฝึก ความสามัคคี และเสียสละ รักเพื่อน กล้าแสดงออก (วารุณี ะปาน, 2559) ทั้งนี้ เรื่องศักดิ์ อัมไพพันธ์ (2545) มองเพิ่มอีกว่า เป็นกิจกรรมทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อทดสอบ (Test) และเสริมสมรรถภาพ (Enlarge) กิจกรรมเกมจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ได้แก่ มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นการทดสอบ ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน เสริมสมรรถภาพความรู้ใหม่ ๆ ผ่อนคลาย สนุกสนาน เรียนรู้ระหว่าง สมาชิกในกลุ่ม และการเล่นที่มีเงื่อนไข

ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เกม ได้แก่ ขั้นเลือก ขั้นกำหนดตัวผู้เล่น ขั้นเล่นขั้นวิเคราะห์ และขั้นสรุป (สุจริต เพียรชอบ, 2531) ส่วนปราณี ทองคำ (2542) ได้เสนอไว้มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเลือก ขั้นเตรียมการ ขั้นการใช้เกม ขั้นประเมินผล จากขั้นตอนการสอนโดยใช้เกม สังเคราะห์ได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้สอนและผู้เรียนเลือกเกมที่จะใช้เล่นที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ความสนใจ ระยะเวลาการเล่น กำหนดกติกาการเล่น จำนวนผู้เล่น แจกรายละเอียดการเล่น พร้อมทั้งร่วมกันเตรียม อุปกรณ์ที่ใช้ในการกิจกรรมการเล่นเกม

2. ขั้นเล่น ผู้สอนสาธิตการเล่นเกมให้ผู้เรียนดู โดยจะใช้สื่อต่าง ๆ จากนั้นผู้เรียนเล่นเกม ตามรายละเอียดการเล่นที่กำหนดไว้ ขณะที่เล่นเกมอยู่นั้น ผู้สอนคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

3. ขั้นวิเคราะห์ โดยหลังจากเล่นเกมเสร็จแล้ว ผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ต่อประโยชน์ จุดบกพร่อง พร้อมแนวทางการปรับปรุงการเล่นให้สมบูรณ์ขึ้น

4. ประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเล่นเกม เช่น ความหมาย คำศัพท์ โครงสร้าง เป็นต้น พร้อมทั้งแจ้งคะแนนที่ได้จากการเล่นเกม

2.2 วิธีสอนการพูดภาษาอังกฤษ

2.2.1 วิธีสอนการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้สถานการณ์จำลอง

สถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการในการสร้างรูปแบบสถานการณ์จำลอง แทน สถานการณ์จริง เพื่อการศึกษาพฤติกรรมปฏิบัติการสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จำลองหรือ กิจกรรมนั้น (สมพงษ์ จิตระดับ, 2530) กิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องใช้วิจารณญาณของตนเองมากกว่า กิจกรรมอื่น ๆ ในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย มีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมกัน แก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จำลองมีข้อมูลแสดงชื่อ อายุ หน้าที่ ความ รับผิดชอบและข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น (Sturtridge, 1983) ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จำลองต้องปฏิบัติตามข้อมูล

ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น เหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างไร ขึ้นกับการตัดสินใจของผู้เข้าร่วม (Kerr, 1997) นอกจากนั้น ทิศนา แชมมณี (2560) ได้มองว่า การสร้างสถานการณ์จำลองต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ และมีกิริยาโต้ตอบกันในกิจกรรม

ขั้นตอนการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง โดยผู้เขียนจะได้นำขั้นตอนที่นักวิชาการได้เสนอไว้ ดังเช่น Sturtridge (1977) เสนอไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นให้ข้อมูลและความรู้ทางภาษา ขั้นจับคู่หรือกลุ่มทำงาน และขั้นประเมินผลและอภิปรายผล สุมิตา เรือนแป้น (2546) เสนอไว้ 3 ขั้นตอนเช่นกัน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นแสดง และขั้นอภิปราย ยังมีผู้ที่เสนอไว้สองแบบ คือ Crookall (1990) แบบที่หนึ่งมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการนำเสนอเนื้อหาทางาน ขั้นฝึกใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนด และขั้นนำเสนอผลงานจากสิ่งที่ได้เรียนมา ส่วนแบบที่สองมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขั้นการนำเสนอเนื้อหาภาษาใหม่ ขั้นใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนด อย่างไรก็ตาม แบบแรกจะเหมาะกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น ส่วนแบบหลังเหมาะ กับผู้เรียนระดับกลางและปลาย นอกจากนั้น ได้มีผู้เสนอไว้อีกมากถึง 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลอง 2) ขั้นผู้สอนนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท ข้อมูล และกติกากการเล่น 3) ขั้นผู้เรียนเลือกบทบาทที่จะเล่น หรือผู้สอนกำหนดบทบาทให้ผู้เรียน 4) ผู้เรียนเล่นตามกติกาที่กำหนด 5) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกับอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาของสถานการณ์ วิธีการเล่น พฤติกรรมการเล่น และผลการเล่น 6) ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเล่น 7) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (ทิศนา แชมมณี, 2560) จากขั้นตอนการสอนข้างต้น ผู้เขียนสังเคราะห์ได้ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมสถานการณ์ ผู้สอนเตรียมสถานการณ์จำลองที่จะใช้สอนโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถใช้สถานการณ์ที่คนอื่นสร้างแล้ว หรือสร้างเอง ผู้สอนให้ข้อมูลด้านสถานการณ์ คือ ข้อมูลพื้นฐาน บทบาทหน้าที่ กติกา เทคนิคการเล่นกับผู้เรียน รวมถึงให้ข้อมูลด้านภาษา คือ โครงสร้างภาษา คำศัพท์ จำนวน และประโยคที่ใช้ในสถานการณ์

2. ขั้นเลือกบทบาทการเล่น ผู้เรียนเลือกบทบาทของตนเองที่จะเล่น แสดงความคิดเห็นร่วมกันต่อบทบาทของตนเอง และผู้เรียนทำแบบฝึก เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์มากยิ่งขึ้น

3. ขั้นแสดง ผู้เรียนแสดงสถานการณ์จำลองตามรายละเอียดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สามารถแสดงได้ทั้งเป็นคู่ และเป็นกลุ่ม

4. ขั้นอภิปรายผล โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่แสดงแยกออกเป็นด้านข้อมูลเนื้อหา กติกา วิธีการเล่น พฤติกรรมที่แสดงออก ผลที่ได้ในการเล่น และทดสอบ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ยิ่งขึ้น

5. ประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนสรุปผลการเรียน โดยใช้สถานการณ์จำลองร่วมกันในสิ่งที่ได้เรียนรู้ ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น แนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อใช้ในครั้งต่อไป

2.2.2 วิธีสอนการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้โครงงาน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายถึงการสอนโดยใช้โครงงานว่า เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า กระทำสิ่งที่ตนเองสนใจ เป็นผู้วางแผนการทำงานได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องฝึกกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน คือ การวางแผนการดำเนินงานด้วยการเขียนโครงงานต่อผู้สอนเมื่อโครงงานนั้นได้รับการอนุมัติแล้ว ต่อไปเป็นการดำเนินงานตามแผน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปแผนการดำเนินงาน รายงานผลการปฏิบัติงานโครงงาน รายงานผลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไข ส่วนของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี (2556) ได้เสนอขยายเพิ่มเติมส่วนของการค้นคว้าของผู้เรียนว่า การค้นพบความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ และวิธีการใหม่ด้วยตัวนักเรียนเอง โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาร่วม โดยสิ่งใหม่นั้น ผู้สอนและผู้เรียนไม่เคยรู้ หรือมีประสบการณ์มาก่อน (Unknown by all) การเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การลงมือทำ การปฏิบัติ เพื่อให้ได้ผลออกมาอย่างเป็นรูปธรรม (ดุขฎิ โยเหลา, 2557) ทั้งนี้ การทำโครงงานมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญ เสนอแนะแนวทางใหม่ๆ และเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจในการทำกิจกรรม (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2554 ; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2556, ดุขฎิ โยเหลา, 2557)

ขั้นตอนการสอนโดยการใช้โครงงาน ผู้เขียนจะได้อ้างอิงจากนักวิชาการ ประกอบด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ระบุไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเสนอความรู้และข้อมูล ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ และขั้นประเมินผล วิจารณ์ พาณิช (2555) เสนอไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นสร้างความชัดเจนร่วมกัน ขั้นวางแผนทำโครงงาน ขั้นลงมือทำ ขั้นทบทวนความรู้ และขั้นการนำเสนอโครงงาน ส่วนดุขฎิ โยเหลา (2557) เสนอไว้ 5 ขั้นตอนเช่นกัน ประกอบด้วย ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ขั้นแสวงหาความรู้ และขั้นสรุป สิ่งที่เรียนรู้ จากขั้นตอนข้างต้นสังเคราะห์ได้ดังนี้

1. ขั้นเข้าใจข้อมูลร่วมกัน ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนศึกษา หรือประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา หรือสิ่งที่น่าใจ จากนั้นศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับการทำโครงงาน พร้อมทั้งกำหนดชื่อโครงงานที่จะศึกษา ผู้สอนกระตุ้น สร้างความสนใจให้กับผู้เรียน โดยให้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน
2. ขั้นวางแผนทำโครงงาน ผู้เรียนร่วมกันระดมความคิด วางแผนการทำงาน อภิปรายหาข้อสรุปผล เพื่อเป็นแนวทางในการทำโครงงานว่าจะทำอย่างไร ทำอย่างไร ใครเป็นคนทำ พร้อมทั้งเสนอแผนการดำเนินงานต่อผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน แล้วปรับปรุงแผนการทำงานที่ชัดเจน
3. ขั้นลงมือทำโครงงาน ผู้เรียนดำเนินการพัฒนาโครงงานตามที่แผนกำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอน ระหว่างดำเนินการสามารถเสนอปัญหา อุปสรรค หาแนวทางแก้ไขร่วมกันและรายงานผลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ และแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ขั้นสรุปผลงาน ผู้เรียนสรุปผลการทำโครงการทั้งหมดในกลุ่มของตนเอง สิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข ทบทวนความสมบูรณ์ และเสนอเป็นรายงานฉบับร่าง เพื่อวิพากษ์ร่วมกัน แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์

5. ขั้นนำเสนอโครงการ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการหน้าชั้นเรียน ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการทำโครงการ โดยการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ผลงานจากการพัฒนา ฯลฯ จากนั้นผู้สอนและเพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน และเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

2.3 วิธีสอนการอ่านภาษาอังกฤษ

2.3.1 วิธีสอนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังกราฟิก

ผังกราฟิก หมายถึง แบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมไว้ อย่างเป็นระบบ ทำให้มีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน แผนภูมิกราฟิกได้มาจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาจัดข้อมูล โดยต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบการแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ รวมถึงการใช้ตัวเลขในการเสนอ เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เป็นต้น (พิมพันธ์ เดชคุปต์, 2544) แผนผังกราฟิก เป็นการแสดงให้เห็นถึงมิติสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ระหว่างความจริง จำนวน และความคิดในสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ (Hall and Strenghman, 2003) เป็นการนำเสนอข้อมูล แนวความคิด ความรู้ หรือข้อมูลที่ร่วมกันไว้อย่างเป็นระบบ ให้มีความเข้าใจในโครงสร้าง และความสัมพันธ์ได้ง่ายยิ่งขึ้น (Berger, 2004) การนำเสนอข้อมูลในผังกราฟิก โดยที่ Rice (1991) และ Berger (2004) มองว่าต้องเป็นคำ หรือข้อความสั้น ๆ และรูปภาพ เช่น ปฏิทิน แผนที่ แผนภูมิความสัมพันธ์ และภูมิกราฟิก เป็นต้น การเลือกใช้ พิมพันธ์ เดชคุปต์ (2544) และ Hall and Strenghman (2003) เสนอเพิ่มอีกว่า ควรเลือกแบบแผนภูมิกราฟิกตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูล อย่างไรก็ตาม บางครั้งแผนภูมิกราฟิก เป็นเหมือนแผนความรู้ แผนความคิด แผนภูมิเรื่องราว กราฟด้านปัญญา กราฟพัฒนาความคิด ภาพความคิด ฯลฯ จากข้อมูล ที่เสนอไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ผังกราฟิก หมายถึง เครื่องมือในการเรียนรู้ ช่วยเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบ ข้อมูลมีความสัมพันธ์ เสนอด้วยข้อความ ข้อความสั้น ๆ หรือภาพ การเลือกใช้ตามข้อมูลที่นำเสนอ

การสอนโดยใช้ผังกราฟิก ผู้สอนจะต้องศึกษาขั้นตอนของผังกราฟิกให้เข้าใจ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาขั้นตอนจากนักวิชาการ ได้แก่ John et al. (1989), Joyce (1992) Clark (1991), สุปรียา ตันสกุล (2540) สามารถสังเคราะห์ได้ขั้นตอนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก ดังนี้

1. ขั้นให้ข้อมูล ผู้สอนนำเสนอข้อมูลเนื้อหาสาระผังกราฟิก ตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิก วิธีการสร้างผังกราฟิก พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ และความเข้าใจร่วมกัน

2. ขั้นสร้างผังกราฟิก ผู้เสนอเนื้อหาสาระแก่ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหา เลือกใช้ผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหา ลงมือสร้างผังกราฟิก และให้คำแนะนำการสร้าง

3. ชี้แนะเสนอผล ผู้เรียนนำเสนอผังกราฟิกของตนเองต่อผู้สอนและเพื่อน ๆ พร้อมทั้งซักถามแก้ไข ปรับปรุงให้สมบูรณ์ และขยายความรู้เพิ่มเติม

4. ชื่นฝึกซ้ำ ผู้สอนเสนอเนื้อหาสาระ หรือปัญหาในชุดความรู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การสร้างผังกราฟิก โดยทำเป็นรายกลุ่ม แล้วนำข้อผลหน้าชั้นเรียน ร่วมกันอภิปรายผล สรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน ข้อพกพร่อง และแนวทางการพัฒนา

2.3.2 วิธีสอนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้ SQ4R

วิธีสอน SQ4R หมายถึง วิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ อ่านอย่างมีขั้นตอนเพื่อสำรวจ ใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านจากการตั้งคำถาม ใช้ใจความสำคัญของเรื่องเป็นคำถาม แล้วจดบันทึกข้อมูลในใจความสำคัญ และสิ่งจำเป็นที่ได้ (อรพิน คำพันธ์, 2555, นภัทร ทิพธนา มาศ, 2556) วิธีการอ่านแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทอ่านด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน และจำเรื่องราวที่อ่านได้ (บำเพ็ญ มาตราช, 2554) สรุปได้ว่า วิธีสอนแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการอ่านที่เป็นขั้นตอน ทำให้จำเรื่องและใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

วิธีการสอน SQ4R มีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) Survey (S) สำรวจ 2) Question (Q) ตั้งคำถาม 3) Read (R) อ่าน 4) Record (R) จดบันทึก 5) Recite (R) ทบทวน และ 6) Reflect (R) แสดงความคิดเห็น (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2554, รุ่งนภา พุทธิธรรม, 2551) จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วิธี SQ4R ทุกคนเสนอไว้ 6 ขั้นตอนเหมือนกัน จึงขอสังเคราะห์ขั้นตอนได้ดังนี้

1. Survey (ขั้นสำรวจ) ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ กวาดสายตาอย่างรวดเร็ว เพื่อจับประเด็นที่สำคัญ พร้อมทั้งบอกความหมายคำศัพท์ และเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่

2. Question (ขั้นตั้งคำถาม) ผู้สอนทบทวนโครงสร้างประโยคตั้งคำถาม Wh-Questions แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันตั้งคำถามจากบทอ่าน

3. Read (ขั้นอ่าน) ผู้เรียนอ่านออกเสียงเนื้อหาและอ่านหาคำตอบอย่างละเอียด

4. ขั้นจดบันทึก (Record) ผู้เรียนเขียนคำตอบ ข้อมูล และสรุปใจความสำคัญ

5. Recite (ขั้นทบทวน) ผู้เรียนสรุปความเข้าใจ โดยทำแบบฝึก

6. Reflect (ขั้นแสดงความคิดเห็น) ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง ที่อ่าน ร่วมกันสรุปบทเรียน และเฉลยแบบฝึกหัด

2.4 วิธีสอนการเขียนภาษาอังกฤษ

2.4.1 วิธีสอนเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ CIRC

วิธีสอน CIRC หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียน โดยเฉพาะ (ทีศนา แคมมณี, 2558) อรุณข ลิมตศิริ (2554) Slavin (1995) เสนอไว้สอดคล้องกับข้างต้นว่าเป็นการสอนสำหรับวิชาการอ่านและการเขียน และทักษะอื่น ๆ ทางภาษา การเรียนจะประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนอ่าน เพื่อความเข้าใจ การบูรณาการภาษากับการเขียน และการอ่านหนังสือนอกเวลา (Slavin, 1995) กิจกรรมจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม

แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 4 คน แล้วแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มอ่อน กลุ่มละ 2 คน จับคู่กัน แยกสอนผู้เรียนที่ละกลุ่ม ขณะที่สอนกลุ่มหนึ่ง อีกกลุ่มหนึ่งจับคู่กันทำกิจกรรม แล้วให้นักเรียนเก่งและอ่อนจับคู่กันทำงาน กิจกรรมจะเป็นการสรุปจุดสำคัญของเรื่อง จัดทำโครงร่างเรียงความ เขียนเรียงความ ทบทวนเรียงความ (อรนุช ลิมตศิริ, 2554) การเรียนแบบนี้ สมาชิกกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้อย่างจริงจังทุกคน ยอมรับซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ผู้สอนต้องดำเนินการสอนความรู้ และฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ก่อนฝึกปฏิบัติร่วมกัน (วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2553) จากเนื้อหาข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีสอน CIRC เป็นวิธีที่นำมาใช้การสอนอ่านและสอนเขียน หรือเขียน อย่างเดียวกันได้ กิจกรรมจะเรียนแบบร่วมมือกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ช่วยเหลือกันเรียน และคนเรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า

ขั้นตอนการสอนของวิธี CIRC โดยที่ Johnson and Johnson (1987) กล่าวไว้ มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการสอน และขั้นตอนจัดกิจกรรม แต่ในแต่ละขั้นจะมีรายละเอียดย่อยลงไป ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมเนื้อหา ขั้นตอนจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ขั้นตอนจัดทำใบคะแนนของทีม ขั้นตอนนำเสนอบทเรียน ขั้นตอนฝึกทำงาน เป็นทีม ขั้นตอนนำไปใช้ ขั้นตอนตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม นาดยา ปิลันธนานนท์ (2543) เสนอขั้นตอนเช่นกัน ได้แก่ ขั้นตอนแบ่งกลุ่มผู้เรียน ขั้นตอนผู้สอนชี้แจงกิจกรรม ขั้นตอนภายในกลุ่มจับคู่กันศึกษา ขั้นตอนทำกิจกรรมกลุ่ม และขั้นตอนรับการประเมินผล นอกจากนี้ยังมี ทิศนา แคมมณี (2560) เสนอไว้ถึง 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแบ่งกลุ่มตามความสามารถ ขั้นตอนจัดทีมใหม่ ขั้นตอนผู้สอนพบกลุ่มแนะนำ ขั้นตอนอภิปราย ขั้นตอนทดสอบความเข้าใจ ขั้นตอนฝึกทักษะการอ่าน ขั้นตอนฝึกทักษะการเขียน และขั้นตอนทำการบ้าน จากข้อมูลข้างต้น สังเคราะห์ได้ดังนี้

1. ขั้นตอนแบ่งกลุ่ม โดยผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ กลุ่มละ 4-5 คน และให้ผู้เรียนเลือกเนื้อหาสาระ หรือเรื่องที่จะเรียน แล้วศึกษา ทำความเข้าใจเนื้อหาเบื้องต้น
2. ขั้นตอนทำความเข้าใจกิจกรรม ผู้สอนชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำงานกลุ่ม การทำงานเดี่ยว และการให้คะแนน
3. ขั้นตอนทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม จับคู่กันศึกษา ไปงาน ทำแบบทดสอบ ทำงานกลุ่มร่วมกัน และส่งตัวแทนกลุ่มไปศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มอื่น
4. ขั้นตอนฝึกกิจกรรมแบบอิสระ โดยหลังจากทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้เรียนจะได้ฝึกการทำงานเป็นรายบุคคล ทั้งการอ่าน การเขียน และให้คำแนะนำคนอื่นในชั้นเรียน
5. สรุปผล ผู้สอนสรุปผลคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่ม เรียงลำดับกลุ่มคะแนนที่ได้คะแนนมาก และคะแนนน้อย พร้อมกับมอบรางวัลให้กลุ่มที่ได้คะแนนมาก แสดงความคิดเห็น สะท้อนผลการเรียนร่วมกัน

2.4.2 วิธีสอนเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ 4MAT

ทิศนา แคมมณี (2560) กล่าวว่า วิธีสอน 4MAT หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้ พร้อมทั้ง สามารถผลงานที่เกิดจากความคิดของตนเอง ทั้งนี้ กรมวิชาการ (2544) มองว่า การเรียนรู้ที่เป็นผลมาจากที่บุคคลรับรู้ 2 ประเภท ได้แก่ รับรู้ผ่านประสบการณ์ตรง และผ่านความคิดรวบยอดที่เป็นรูปธรรม การรับรู้ของผู้เรียนจะมี 4 แบบ คือ

พัฒนาสมองซีกซ้าย ซีกขวา เรียนรู้ตามความถนัด และการพัฒนาตนเอง เต็มศักยภาพ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545) ทั้งนี้ ลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ๆ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับโครงสร้างทางสมอง และระบบการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวา (อุษณีย์ โพธิ์สุข, 2542) สรุปได้ว่า วิธีสอน 4MAT เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์กับสมองของผู้เรียนในการรับรู้

ขั้นตอนการสอนแบบ 4MAT โดยที่ McCarthy ได้เสนอขั้นตอนไว้ 8 ขั้นตอน (เชียร พานิช, 2544) ประกอบด้วย 1) ขั้นสร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน 2) ขั้นเรียนจากการสังเกตอย่างไตร่ตรอง ไปสู่การสร้างความคิดรวบยอด 3) ขั้นปรับประสบการณ์ความคิดรวบยอด 4) ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด 5) ขั้นลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด 6) ขั้นสร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง 7) ขั้นวิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ 8) ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น ยังมีศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2543) ได้เสนอไว้ 8 ขั้นตอนคล้าย ๆ กัน ได้แก่ ขั้นสร้างประสบการณ์ ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด ขั้นทำตามแนวคิดที่กำหนดไว้ ขั้นสร้างชิ้นงานตามความถนัด ขั้นวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ และขั้นเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นนอกจากนั้น มีนักวิชาการที่สำคัญอีกคน คือ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) ระบุขั้นตอนการสอนไว้ในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ หนึ่งขั้นกระตุ้นและสร้างประสบการณ์ สองขั้นคิดไตร่ตรอง สามขั้นพรั่งพรูประสบการณ์ สี่ขั้นสอน และฝึกทักษะ หน้าขั้นลงมือปฏิบัติจากสิ่งที่เรียนรู้ หกขั้นฝึกฝนจนชำนาญ เจ็ดขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และแปดขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้น ขั้นตอนที่ได้เสนอไว้ข้างต้น ผู้เขียนได้สังเคราะห์ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ใหม่ เป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเป็นกิจกรรม การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ โดยผ่านการจินตนาการ การสังเกต การสนทนา การพูด การฟัง การโต้ตอบ การแสดงความคิดเห็น และซักถามกับเพื่อน ๆ จากการเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม และได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่

ขั้นที่ 2 ขั้นไตร่ตรอง เป็นการวิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้จากขั้นที่หนึ่งที่เกี่ยวข้องสาเหตุ ปัญหาที่เกิดขึ้น และผลกระทบ ผ่านการอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างกรอบความคิดรวบยอด เป็นการนำเสนอประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ผ่านการเขียน ร่างรูปแบบ การจัดระบบข้อมูล การลำดับความสัมพันธ์ การเปรียบเทียบ

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด เป็นการศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ตามกรอบที่วางไว้ที่เป็นไปตามหลักการ และทฤษฎี อย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน

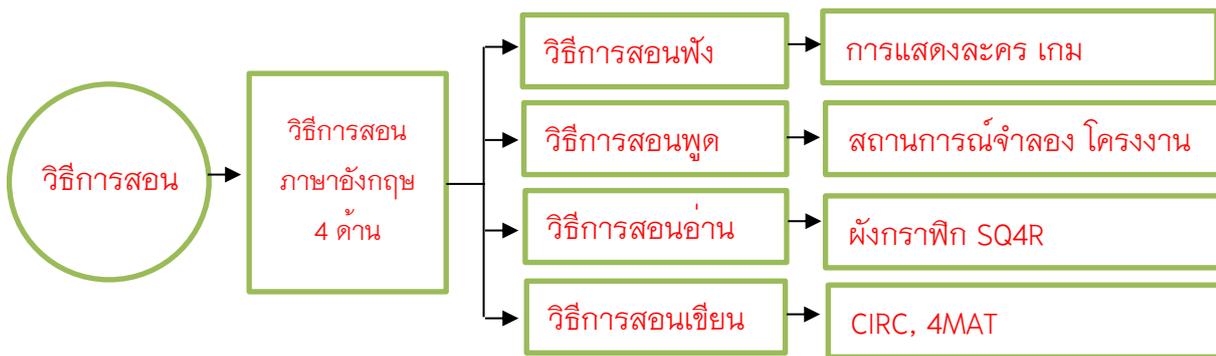
ขั้นที่ 5 ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรม การทดลอง และสร้างผลงานตามที่ได้วางแผนเอาไว้อย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน โดยมีผู้สอนให้คำปรึกษา แนะนำในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงานใหม่ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้เบื้องต้น มีความชำนาญเบื้องต้นในการปฏิบัติ ต่อยอดองค์ความรู้ สร้างชิ้นงานที่ตนเองสนใจ มีประโยชน์ต่อส่วนร่วม โดยเน้นการแก้ปัญหา การจัดระบบ การลำดับ การลงมือทำ การสรุปผล และการสร้างแนวทางใหม่ ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้เสนอผลงานความสำเร็จของตนเองที่เป็นรูปธรรมที่ได้ดำเนินการแล้ว อภิปรายผลงานร่วมกัน เสนอปัญหา แนวทางการพัฒนาให้ดีขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาผลงานชิ้นใหม่ขึ้นมาที่มีความสมบูรณ์ มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพกว่าเดิม

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนแนวคิด เป็นการเสนอผลงานที่ผ่านปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง เพื่อเป็นการขยายผล แบ่งปันความรู้ สะท้อนผล ชื่นชมผลสำเร็จ และเสนอแนวทางการปรับปรุง ให้คะแนนผลงาน และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน เช่น จัดบอร์ด เผยแพร่ทางออนไลน์ ฯลฯ

จากข้อมูลวิธีการสอนภาษาอังกฤษข้างต้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ผู้เขียนขอสรุปสาระสำคัญเป็นแผนภาพ ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

สรุป

การวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้เป็นขั้นตอนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่การตั้งปัญหา การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผล ทั้งนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน คือ ผู้สอน เป็นบุคคลผู้บริหารจัดการการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเองให้มีประสิทธิภาพผ่านการวิจัย ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องศึกษา ค้นคว้าวิเคราะห์ สังเคราะห์ในองค์ความรู้ด้านการวิจัยว่า คืออะไร มีเป้าหมายอะไร มีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร เพื่อนำองค์ความรู้เหล่านั้นมาใช้พัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะการสอนภาษาอังกฤษที่ต้องใช้วิธีสอนที่เฉพาะกับแต่ละทักษะในการสื่อสาร อย่างเช่น การฟังภาษาอังกฤษ ใช้วิธีการแสดงละคร มี 4 ขั้นตอน และวิธีเกมมี 4 ขั้นตอน การพูดภาษาอังกฤษ ใช้วิธีสถานการณ์จำลอง มี 5 ขั้นตอน และวิธีโครงการ มี 5 ขั้นตอน การอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีผังกราฟิก มี 4 ขั้นตอนและวิธี SQ4R มี 6 ขั้นตอน และการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธี CIRC มี 5 ขั้นตอน และวิธี 4MAT มี 8 ขั้นตอน วิธีสอนที่กล่าวมานี้ ผู้เขียนได้ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งไทยและต่างประเทศ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อได้ขั้นตอนของแต่ละวิธีสอนข้างต้นที่เหมาะสม จากมุมมองและประสบการณ์ทางการเรียนการสอนของผู้เขียนเอง ผู้นำไปใช้ ควรศึกษาให้เข้าใจ และสามารถปรับใช้ให้เข้ากับบริบทที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของตนเองตามบริบทผู้สอน ผู้เรียน เป้าหมาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วิธีสอนภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนมากกว่า ที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในบทความวิชาการนี้แน่นอน แต่ทั้งนี้ การนำวิธีสอนมาใช้ผู้สอนต้องคำนึงถึง องค์ความรู้ด้านการวิจัย

และความเหมาะสมตามบริบทจริงในชั้นเรียนของตนเอง ดังนั้น ปัจจุบัน ท่านมีวิธีการสอนแล้วหรือยัง ถ้ามีชื่อวิธีอะไร มีขั้นตอนอย่างไร แล้วคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ แต่ถ้าท่านยังไม่มียุทธวิธีสอนการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ ท่านสามารถนำวิธีสอนภาษาอังกฤษ ที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ข้างต้น เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ เพื่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิพรินทร์.
- ชิตชนก เชิงเซาว์. (2539). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- ดุษฎี โยเหลา. (2557). *การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชนจากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- เถียร พานิช. (2544). *4 MAT การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- นภัทร ทิพนามาต. (2556). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นาตยา ปิลันธนานนท์. (2543). *การเรียนแบบรวมมือ*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- บำเพ็ญ มาตราช. (2554). *การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: B&B
- ปทุม ฤกษ์กลาง. (2553). *การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์*. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: เทคนิควิธีคิด.
- ประสาธต์ เนื่องเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี ทองคำ (2542). *เกมประกอบการสอนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 1*. เพชรบูรณ์: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี. (2556). *การสอนคิดด้วยโครงการการเรียนการสอนแบบบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์ (2554). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชฎาภรณ์ จันทร์อุดม. (2552). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการเทคนิคการละครและการใช้คำถามเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนชัย เอี่ยมพิทักษ์พร. (2545). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษ ระหว่างวิธีสอนที่ใช้กิจกรรมการละครกับวิธีสอนแบบปกติสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาการบัญชี โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่งนภา พุทธธรรม. (2551). *การใช้วิธีการสอนแบบเอส คอว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนเล่าเรื่องของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. เชียงใหม่: โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์.
- เรืองศักดิ์ อัมโพพันธ์. (2545). *100 Language games*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ลลิตา อุณหอง. (2550). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำบาลีสันสกฤตที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมกับการสอนแบบปกติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ สุขุมновพันธ์อุปถัมภ์กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชร เล่าเรียนดี. 2553). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารุณี ยะปาน. (2559). *การศึกษาความสามารถด้านการฟัง-พูดและแรงจูงใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อด้วยวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้เพลงและเกม (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2543). *วัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข*. กรุงเทพฯ: แวนแกว.
- สมทรง อัครกุล. (2537). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย*. นครราชสีมา: สมศักดิ์การพิมพ์.
- สมบูรณ์ ตันยะ. (2558). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). *การสอนจริยศึกษาในระดับประถม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สุจรีต เพียรชอบ. (2531). *การพัฒนาการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา บุญยรัตพันธ์. (2535). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์.
- สุปรียา ต้นสกุล. (2540). *ผลของการใช้รูปแบบการสอนแบบจัดข้อมูลด้วยแผนภาพที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา อักษรนุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตา เรือนแป้น. (2546). *การใช้สถานการณ์จำลองในวิชาภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อรนุช ลิมตศิริ. (2554). *การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรพิน คำพันธ์. (2555). *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้หนังสือภาพนิทานอีสป ประกอบเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุษณีย์ โพิธิสุข. (2542). *การสอนแบบ 4 MAT : เด็กที่มีความสามารถพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Beauchamp, G. A. (1981). *Curriculum theory*. Itasca, IL. Ill.: FE Peacock Publishers.
- Best, J. W., & Kahn, V. J. (1993). *Research in Education*. Boston: Ally & Bacon Publishers.
- Brown, S., & Glasner, A. (1999). Assessment Matters in higher education Choosing and Using Diverse Approaches. *Higher Education*, 37, 403–404
- Crookall, D. (1990). Simulation/gaming and language acquisition. *Simulation, gaming, and language learning*, 223–230.
- Davies, N. W. (1990). Gas chromatographic retention indices of monoterpenes and sesquiterpenes on methyl silicon and Carbowax 20M phases. *Journal of chromatography, A* (503), 1–24.

- Hills, C. A. (1982). *The report of the President's Commission on housing* (Vol. 81). President's Commission on Housing.
- Holden, S. (1981). *Drama in language teaching* (Vol. 19). Harlow: Longman.
- Hough, J. B., & Duncan, J. K. (1970). *Teaching: Description and analysis* (Vol. 2987). Addison Wesley Publishing Company.
- John, E. P. (1989). The influence of student aid on persistence. *Journal of Student Financial Aid*, 19(3), 5.
- Johnson, D. W. and R. T. Johnson. (1987). "Research shows the benefits of adult cooperation." *Educational leadership*, 16(2), 27-30.
- Joyce et al. (1992). *model of teaching*. Boston: Allyn and Bacon.
- Kerr, A. W. (1997). Motivational antecedents of precompetitive anxiety in youth sport. *The Sport Psychologist*, 11(1), 24-42.
- Maley, A. (2005). *Drama techniques: a resource book of communication activities for language teachers*. Alan Maley, Alan Duff.
- McNally, J., & Blake, A. (Eds.). (2010). *Improving learning in a professional context: A research perspective on the new teacher in school*. New York: Routledge.
- Redden, J. D. Ryan. FA (1942). *A Catholic Philosophy of Education*. Milwaukee, WI: The Bruce Publishing Company.
- Rice, W. L. (1991). Leadership behavior of elementary school principals and teachers in five Central Savannah River Area School Districts in Georgia. *Dissertation Abstracts International*, 52 (2), 378-A.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory research and practice*. 2nd ed. Boston: Allyn & Bacon.
- Sturtridge, G. (1977). Using simulation in teaching English for specific purposes. *English for Specific Purposes*, 32-34.
- Sturtridge, G. (1983). *Simulations ELT guide 2*. London: NFER.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.